

Vyjádření školitele k průběhu studia a k disertační práci
PhDr. Marty Koutové „Užití slovesného času ve vedlejších větách obsahových v češtině“
předložené 6. 2. 2018 v oboru český jazyk

I. Hodnocení celého doktorského studia

PhDr. Marta Koutová, odborná pracovnice oddělení gramatiky a oddělení lexikologie a lexikografie ÚJČ AV ČR, v.v.i., započala své kombinované doktorské studium ve šk. roce 2008/2009. Po narození třetího dítěte přerušila studium na období od 1. 7. 2015 do 1. 3. 2018. Studium začala pod vedením doc. Dr. Františka Štíchy, CSc. Po vzájemné dohodě došlo ke změně školitele. Doktorandku jsem jako školitelka převzala 1. 3. 2014; zároveň bylo lehce modifikováno a oborovou radou schváleno téma její disertace ve smyslu, že bylo upuštěno od kontrastivního hlediska mezi češtinou a němčinou a jádro disertace bylo soustředěno na vztahy absolutního a relativního času v souvislosti s typologií vedlejších klauzí v češtině.

Doktorandka plnila své studijní úkoly v souladu s individuálním studijním plánem. Státní doktorskou zkoušku složila 31. 3. 2011. Se školitelkou byla v pravidelném kontaktu. Publikovala 3 stati přímo související s tématem její práce v recenzovaných českých časopisech (v NRĚ, ČMF, KGA). Kromě toho publikovala několik statí v odborných periodikách a konferenčních sbornících, souvisejících s jejími úkoly v ÚJČ. Některé z nich byly prezentovány na mezinárodních konferencích v ČR a v Polsku (v letech 2008 – 2011). Poté byla její aktivní účast na konferencích omezena mateřskými povinnostmi. V rámci pracovního úvazku v ÚJČ se podílela na pracích spojených s přípravou Akademického slovníku současné češtiny a spolupracovala na vytváření velké akademické gramatiky češtiny.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Disertační práce M. Koutové rozebírá velmi systematicky a důkladně obrovské množství materiálu získaného z elektronických textových korpusů, a to s náležitým teoretickým zázemím založeným na znalosti bohemistických (a zčásti germanistických) lingvistických zdrojů. Na této disertaci je pozoruhodný fakt, že se autorka vrátila k tématu, kterému od poloviny 70. let nebyla věnována soustavná pozornost, a že navíc analyzovala a zčásti i revidovala hypotézy a závěry tam prezentované (šlo zejména o práce Bauerovy, Svobodovy, Ilkovy a moje). Prokázala tak, že korpus jako zdroj bohatých dat přináší nový vhled do problematiky užívání absolutních a relativních časů. Z materiálu pak vyvodila závěry, které posouvají konstatování uvedená v citovaných pracích vpřed. Je třeba dodat, že autorka uměla příslušná syntaktická data z korpusů vytěžit, což u jevů se složitější

stavbou není triviální. Autorka revidovala dosavadní zjednodušující tvrzení, že ve vedlejších klauzích obsahových se užívá (převážně) času relativního, zatímco ve vedlejších větách doplňovacích času absolutního, musela však proto přistoupit i k revizi hranice mezi těmito dvěma typy klauzí, protože ani v tomto ohledu není v bohemistických pracích jednota (nemluvě o otázkách terminologických). Snažila se také odklony od těchto tvrzení nejen registrovat, ale také vysvětlovat.

III. Závěr

Domnívám se, že doktorandka odevzdala disertaci, která je na vysoké odborné úrovni a ve které vedle znalosti motivačních zdrojů předvedla citlivou práci s materiálem a schopnost prezentace svých zjištění a závěrů, které z nich plynou. Práce má bezesporu všechny předpoklady, aby byla předložena k obhajobě, a navrhuji hodnocení **prospěla**.

Prof. PhDr. Jarmila Panevová, DrSc.,
školitelka
Ústav teoretické a aplikované lingvistiky
Matematicko- fyzikální fakulty
Univerzity Karlovy v Praze

V Praze 5. března 2018